

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/63/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117222785
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2117222785.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobkyne: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanej: N. A., rod. I., nar. XX. B. XXXX, trvalo bytom Z. XXX/XX, Z., o zaplatenie 442,56 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 15. júna 2020 č. k. 19Csp/193/2017-62, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (druhým v poradí v predmetnom spore) súd prvej inštancie I. žalobu zamietol; II. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48,50 %.

Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. g/ a h/, § 9 ods. 2 písm. j/, § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ (zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy stranami).

Vecne dôvodil, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu 4.12.2017 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej sumu 1.718,44 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05% od 28.5.2015 do zaplatenia a náhradu trov z titulu poskytnutého úveru.

Rozsudkom č. k. 19Csp/193/2017-24 z 24.10.2018 súd prvej inštancie I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.275,88 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.275,88 eur od 28.5.2015 do zaplatenia, II. vo zvyšku žalobu zamietol, III. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48,50 %. Na základe odvolania žalobkyne odvolací súd uznesením č. k. 10Co/70/2019-48 zo dňa 31.3.2020 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplynulo, že konštatovanie súdu prvej inštancie, že žalobkyňa hrubo porušila povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, keď nezisťovala pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať úver jej príjmy a výdavky, rodinný stav, nemalo oporu v zistenom skutkovom stave, založenom na základe prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, keď žalovaná uvedené nenamietala. Uložil súdu prvej inštancie postupovať v súlade s prejednacou zásadou civilného sporového konania, v ktorom je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu.

Predmetom konania tak zostalo iba zaplatenie sumy 442,56 eur s príslušenstvom.

Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie a vychádzal zo zisteného skutkového stavu:

Žalobkyňa v žalobe uviedla, že uzatvorila so žalovanou dňa 28.11.2014 Zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej poskytla žalovanej úver vo výške 1.350 eur. Poskytnutý úver sa žalovaná zaviazala zaplatiť spolu s úrokom v 42 mesačných splátkach vo výške 42,68 eur, v termínoch splatnosti dohodnutých v zmluve. Žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou už pri splátke č. 1, do uplatnenia práva žalobkyne podľa § 565 O.z. (zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov), t. j. do okamžitej splatnosti úveru napokon zaplatila len sumu 74,12 eur. Vzhľadom na to, že bola v omeškani s úhradou splátky č. 2 o viac ako tri mesiace, žalobkyňa vyhlásila okamžitú splatnosť úveru dňa 28.5.2015. Žalovaná suma vo výške 1.718,44 eur predstavuje nezaplatenú sumu úveru a úroku. Nakoľko sa žalovaná dostala do omeškania uplatňuje si i úrok z omeškania.

Žalovaná pred súdom uviedla, že je pravdou, že uzavrela predmetnú zmluvu o úvere, bola jej poskytnutá suma 1.350 eur tak, ako je uvedené v zmluve, zaplatila iba sumu 74,12 eur, tak ako uvádza žalobkyňa, následne neplatila, nakoľko mala finančné problémy.

Zo Zmluvy o revolvingovom úvere uzavretej dňa 28.11.2014 súd zistil, že bola uzavretá medzi spoločnosťou PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom, predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške úverového limitu 1.350 eur, úver mal byť splácaný v 42 mesačných splátkach; výška mesačnej splátky úveru 42,68 eur (z toho istina 32,14 eur a úroky 10,54 eur), výška celkovej platby na úhradu (mesačná splátka úveru + splátka podľa dohody o poskytnutí služby) 73,78 eur, prvá splátka bola splatná 1.1.2015, posledná splátka splatná 1.6.2018, ročná úroková sadzba bola 18,07 %, priemerná RPMN bola 36,30 %, predpokladaná RPMN 25,98 %, poplatok za poskytnutie úveru bol 135 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t. j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru + poplatok za poskytnutie úver) 1.927,56 eur, odplata za poskytnutie služby v zmysle Dohody o poskytovaní služieb 1.306,20 eur.

Súd prvej inštancie dôvodil, že predmetná zmluva má charakter spotrebiteľského úveru, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy a preto posudzoval platnosť zmluvy a jej obsahové náležitosti v súlade s týmto zákonom v znení platnom a účinnom k uvedenému dňu.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané a nesporné, že v danej veci suma poskytnutého úveru bola 1.350 eur a žalovaná zaplatila celkovo sumu 74,12 eur. Nesporné tiež bolo, že v Oznamení o schválení úveru - Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500092506 z 28.11.2014 je uvedené: „Celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t. j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru + poplatok za poskytnutie úveru) 1.927,56 eur“.

S poukazom na znenie ust. § 2 písm. g/ a h/ ZoSÚ dospel k záveru, že v zmluve nie je správne uvedená celková čiastka, ktorú mala žalovaná zaplatiť. Zo zmluvy je síce zistiteľné, že celkovo musí žalovaná uhradiť sumu 3.233,76 eur, k tomuto údaju však žalovaná - spotrebiteľ dospeje až súčtom údajov uvedených pod označením v zmluve - „Celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru + poplatok za poskytnutie úveru)) 1.927,56 eur“ a „Odplata za poskytnutie služby v zmysle Dohody o poskytovaní služieb 1.306,20 eur.“ Z citovaného ust. § 2 písm. g/ a h/ ZoSÚ jednoznačne vyplýva, že celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, pričom celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu. Z takejto definície pojmov jednoznačne vyplýva, že celková čiastka musí byť uvedená sumou, ktorá zahŕňa výšku poskytnutého úveru a všetky náklady (úroky, všetky poplatky, poistné a pod.). V danom prípade, teda mala byť celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vyjadrená sumou 3.233,76 eur (výška celkovej platby na úhradu 73,78 eur /mesačná splátka úveru 42,68 eur + splátka podľa Dohody o poskytnutí služby 31,10 eur/ krát 42 splátok = 3.098,76 eur + poplatok za poskytnutie úveru 135 eur), v predmetnej zmluve bola však celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť uvedená sumou 1.927,56 eur. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že v predmetnej zmluve absentuje podstatná náležitosť zmluvy a to uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (§ 9 ods. 2, písm. j/ ZoSÚ), keď v predmetnej zmluve je údaj o celkovej čiastke, ktorú musí dlžník zaplatiť uvedený nesprávne a to v neprospech spotrebiteľa, čo je pre spotrebiteľa absolútne zavádzajúce.

V zmysle citovaného ust. § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ následkom porušenia týchto povinností je, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Vzhľadom na uvedené súd žalobu vo zvyšnej časti - nároku na zaplatenie sumy 442,56 eur (uplatnený nárok žalobkyňou 1.718,44 eur - priznaný nárok súdom 1.275,88 eur) s príslušenstvom zamietol, keď úver bol poskytnutý vo výške 1.350 eur, žalovaná zaplatila sumu 74,20 eur (správne 74,12 eur), rozdiel predstavuje sumu 1.275,88 eur, na zaplatenie ktorej bola žalovaná zaviazaná rozsudkom súdu prvej inštancie pod č.k. 19Csp/193/2017-24 z 24.10.2018, ktorý v tejto časti nadobudol právoplatnosť.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP (zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov), vecne dôvodil, že žalobkyňa bola v konaní úspešnejšia, preto jej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48,50 %, keď jej úspech bol v rozsahu 74,25 %, neúspech 25,75 % (74,25 % - 25,75 % = 48,50 %).

2. Proti tomu rozsudku v celom jeho rozsahu podala včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe aj v časti, v ktorej bola zamietnutá a priznaním žalobkyňi plnej náhrady trov konania. Dôvodila, že súd prvej inštancie nevyvetlil, na základe akých skutkových zistení a právneho posúdenia dospel k tomu, že celková čiastka sa má určiť súdom uvedeným spôsobom. Citovala § 2 písm. h/ a g/ ZoSÚ s tým, že podľa uvedeného ustanovenia celková čiastka je tvorená úverom a celkovými nákladmi. Celkové náklady tvoria tie náklady, ktoré všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov, a rovnako aj náklady z doplnkových služieb, ak spotrebiteľ musí uzavrieť dohody o doplnkových službách. V prípade úverovej zmluvy číslo 8500092506 celkové náklady tvorili úrok a poplatok za poskytnutie úveru. Náklady z dohody o poskytovaní služieb nie sú súčasťou celkových nákladov, pretože dohoda o poskytovaní služieb nebola podmienkou pre získanie úveru. V dohode o poskytovaní služieb sa jasne deklaruje, že nejde o podmienku pre získanie úveru. Náklady podľa dohody o poskytovaní služieb teda nevznikli tým, že došlo k uzavretiu zmluvy o úvere. Vznikli len tým, že vznikla dohoda o poskytovaní služieb. V prípade jej neuzavretia by tieto náklady z úverovej zmluvy za žiadnych okolností nevznikli. Pre zahrnutie nákladov do celkových nákladov nie je podľa právneho názoru žalobkyne v zmysle zákona rozhodujúca spojitosť s úverovou zmluvou, ale to, či ide o náklady na základe obligatórne alebo fakultatívne uzavretých doplnkových služieb. Všetky doplnkové služby majú nejakú spojitosť so spotrebiteľským úverom, avšak - ako vyplýva z ustanovenia § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy s klientom. Na základe uvedeného preto žalobkyňa tvrdí, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnemu záveru o tom, že v zmluve je nesprávne uvedená celková čiastka na zaplatenie.

Žalovaný (?) namieta nesprávnosť záverov súdu aj preto, lebo v zákone č. 129/2010 Z.z. a ani v inom právnom predpise neexistuje právna norma, podľa ktorej nesprávne určená hodnota úrokovej sadzby má spôsobovať bezúročnosť úveru. Okrem faktu, že v konaní nebolo riadne a zákonným spôsobom preukázané, že hodnota je uvedená nesprávne, súd neoznačil žiadne zákonné ustanovenie podľa ktorého cit. „vzhľadom na skutočnosť, že v predmetnej zmluve uzavretej medzi stranami sporu bola nesprávne určená výška úrokovej sadzby, preto je potrebné predmetný úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.“ Zo zákona č. 129/2010 Z.z. vyplýva, že právna úprava určuje následok v podobe bezúročnosti len v jednom prípade, a tým je výlučne len nesprávne určená hodnota RPMN v neprospech spotrebiteľa. Ak by zákonodarný orgán zamýšľal, aby takýto právny následok platil aj v inom prípade, potom by to v zákone upravil. Žalobkyňa tvrdila, že do právomoci súdu nepatrí určovať právne následky skutočností spôsobom, ktorý neurčuje zákon a pokiaľ tak súd prvej inštancie spravil, potom je jeho rozhodnuté nezákonným.

Odvolanie proti výroku o náhrade trov konania podáva žalovaný (?) z dôvodu, že ide o závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne, ktoré jej bolo doručené, nevyjadřila, odvolací návrh nepodala.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie treba navzdory námietkam žalobkyne považovať za vecne správny a potvrdiť ho.

Odvolací súd nemal (napriek opačnému názoru odvolateľky) dôvod nesúhlasit' s argumentáciou použitou súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku). U dôvodov predostretých súdom prvej

inštancie dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 387 ods. 2 CSP), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vyporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 veľa druhá CSP) a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvej inštancie dopĺňa (§ 387 ods. 2 CSP in fine) nasledovné:

5. Prvým rozsudkom v predmetnom spore z 24.10.2018 č. k. 19Csp/193/2017-24 súd prvej inštancie (OS Trnava) I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.275,88 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 1.275,88 eur od 28.5.2015 do zaplatenia, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku; II. vo zvyšku žalobu zamietol; III. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48,50%. Tento prvý rozsudok nadobudol právoplatnosť iba v jeho I. výroku, a to dňa 4.1.2019, nakoľko na základe včasného odvolania žalobkyne voči jeho výrokom II. a III., Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením z 31.3.2020 pod č. k. 10Co/70/2019-48 (prvý) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti trov konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 4.5.2020. Predmetom konania tak zostalo iba zaplatenie sumy 442,56 eur s príslušenstvom (pôvodne žalovaná suma 1.718,44 s príslušenstvom - právoplatne priznaná suma 1.275,88 eur s príslušenstvom = 442,56 eur s príslušenstvom).

6. V posudzovanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie (v poradí druhý rozsudok) na právnom názore, že úver v danom prípade je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov pre absenciu celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, ako obligatórnej náležitosti zmluvy o úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ.

Podľa § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: j/ ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený predmetnou zmluvou ako spotrebiteľskú zmluvu, keďže táto spĺňala definičné znaky takejto zmluvy. Žalovaná uzatvárala zmluvu ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobkyňa vystupovala v postavení dodávateľa, teda osoby, ktorá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej, prípadne inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, 4 O. z.). Na uvedené nemá žiaden vplyv skutočnosť, že zmluva o úvere je zmluvným typom upraveným v Obch.z. (zákon č. 513/1991 Zb. Obchodnom zákonníku v znení neskorších predpisov).

Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval O. z. (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa. Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade noriem na ochranu spotrebiteľa reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach.

Ustanovenie § 11 ods. 1 ZoSÚ vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia ustanovení ZoSÚ musí byť v súlade so zmyslom a účelom tohto zákona. Tým, že zákon nedodržiava iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy postihuje, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranu jej prezentovaný skutkový stav). Z uvedenej koncepcie spotrebiteľského práva vychádzal aj zákon ZoSÚ, ktorý stanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to práve tie, ktoré sú uvedené v § 11 ods. 1 ZoSÚ zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciou pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu (uvedené už odznelo v rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

Podľa § 2 písm. g/ a h/ ZoSÚ na účely tohto zákona sa rozumie:

g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok,

h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

Súd prvej inštancie s poukazom na znenie ust. § 2 písm. g/ a h/ ZoSÚ dospel k záveru, že v zmluve nie je správne uvedená celková čiastka, ktorú mala žalovaná zaplatiť, keďže zo zmluvy je síce zistiteľné, že celkovo musí žalovaná uhradiť sumu 3.233,76 eur, k tomuto údaju však žalovaná - spotrebiteľ dospeje až súčtom údajov uvedených pod označením v zmluve - „Celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru + poplatok za poskytnutie úveru) 1.927,56 eur“ a „Odplata za poskytnutie služby v zmysle Dohody o poskytovaní služieb 1.306,20 eur.“ Z citovaného ust. § 2 písm. g/ a h/ ZoSÚ jednoznačne vyplýva, že celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, pričom celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu. Z takejto definície pojmov podľa súdu jednoznačne vyplýva, že celková čiastka musí byť uvedená sumou, ktorá zahŕňa výšku poskytnutého úveru a všetky náklady (úroky, všetky poplatky, poistné a pod.). V danom prípade, teda mala byť celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vyjadrená sumou 3.233,76 eur (výška celkovej platby na úhradu 73,78 eur /mesačná splátka úveru 42,68 eur + splátka podľa Dohody o poskytnutí služby 31,10 eur/ x 42 splátok = 3.098,76 eur + poplatok za poskytnutie úveru 135 eur), v predmetnej zmluve bola však celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť uvedená sumou 1.927,56 eur. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že v predmetnej zmluve absentuje podstatná náležitosť zmluvy a to uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (§ 9 ods. 2, písm. j/ ZoSÚ), keď v predmetnej zmluve je údaj o celkovej čiastke, ktorú musí dlžník zaplatiť uvedený nesprávne a to v neprospech spotrebiteľa, čo je pre spotrebiteľa absolútne zavádzajúce.

Odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie nevysvetlil, na základe akých skutkových zistení a právneho posúdenia dospel k tomu, že celková čiastka sa má určiť súdom uvedeným spôsobom. V prípade úverovej zmluvy číslo 8500092506 celkové náklady tvorili úrok a poplatok za poskytnutie úveru. Náklady z dohody o poskytovaní služieb nie sú súčasťou celkových nákladov, pretože dohoda o poskytovaní služieb nebola podmienkou pre získanie úveru, nevznikli tým, že došlo k uzavretiu zmluvy o úvere, vznikli len tým, že vznikla dohoda o poskytovaní služieb, v prípade jej neuzavretia by tieto náklady

z úverovej zmluvy za žiadnych okolností nevznikli. Pre zahrnutie nákladov do celkových nákladov nie je podľa právneho názoru žalobkyne v zmysle zákona rozhodujúca spojitosť s úverovou zmluvou, ale to, či ide o náklady na základe obligatórne alebo fakultatívne uzavretých doplnkových služieb. Na základe uvedeného žalobkyňa tvrdí, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnemu záveru o tom, že v zmluve je nesprávne uvedená celková čiastka na zaplatenie.

Odvolačný súd sa nestotožňuje s námietkou odvolateľky, že súd prvej inštancie nedostatočne vysvetlil na základe akých skutkových zistení a právneho posúdenia dospel k tomu, že celková čiastka sa má určiť ním uvedeným spôsobom. Súd prvej inštancie svoj záver o v úverovej zmluve nesprávne uvedenej celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, riadne vecne aj právne zdôvodnil, odvolací súd sa s jeho záverom stotožňuje. V predmetnom spore je zrejmé, že Dohoda o poskytovaní služieb, uzatváraná spolu so zmluvou o úvere bola predtlačenu formulárovou dohodou, bez možnosti, aby do nej žalovaná ako spotrebiteľ nejakým spôsobom zasiahla. Žalobkyňa opak nepreukázala. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 O. z.). Dohoda o poskytnutí služby už pojmovo predstavuje náklad na doplnkovú službu súvisiacu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Vzhľadom na formulárový charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere i dohody o poskytnutí služby a skutočnosť, že vo formulárovej predtlačí zmluvy sa nachádzajú údaje o mesačnej platbe, v ktorej je zahrnutá mesačná splátka spolu s platbou podľa Dohody o poskytovaní služieb, nemá Dohoda o poskytnutí služby charakter fakultatívneho dojednania. Dohoda o poskytnutí služby nemá samostatný predmet plnenia, ale má charakter vedľajšieho (doplnkového) zmluvného dojednania. Nebolo možné stotožniť sa s argumentom žalobkyne, že dohoda o poskytnutí služby nepredstavuje podmienku pre získanie úveru. Zmluvná sloboda spotrebiteľa bola v predmetnej veci len iluzórna, keďže zmluvu a dohodu vo formulárovej podobe pripravovala žalobkyňa ako zmluvný partner žalovanej/spotrebiteľa a s ohľadom na nepomer vo vyjednávacej sile zmluvného partnera a žalovanej ako spotrebiteľa je zjavné, že sa spotrebiteľ len s ťažkosťou môže domôcť zmeny vopred pripravených zmluvných dojednaní. V jednotlivých odboroch podnikania postupujú zmluvní partneri spotrebiteľov obdobne a preto spotrebiteľ, ktorý by sa rozhodol nepristúpiť na vopred pripravené zmluvné podmienky, by odsúdil sám seba k životu mimo bežnú spoločnosť, bez využívania jednotlivých služieb. Po spotrebiteľovi nič také nemožno požadovať. Od jeho zmluvného partnera však naopak požadovať možno, aby sa vo svojej činnosti choval voči spotrebiteľovi poctivo (porov. rozsudok Okresného súdu v Chebe sp. zn. 15C/410/2009). Dôvera spotrebiteľa v poctivé konanie dodávateľa predpokladá, aby v prípade narušenia súd nahradil zdanlivú (formálnu) zmluvnú rovnováhu faktickou. Tým je modifikované i právo zmluvných strán rozhodnúť, aké zmluvné dojednania budú včlenené do zmluvy. Keďže žalobkyňa nezapočítala odplatu za poskytnutie doplnkovej služby v zmysle Dohody o poskytovaní služieb do výpočtu celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, výška celkovej čiastky /ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť/ v predmetnej zmluve obsahovala nesprávne uvedenú hodnotu, dôsledkom ktorej je zákonná sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, na ktorú súd prihliada ex offo.

Preto pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu (o zostávajúcom nároku na zaplatenie sumy 442,56 eur s príslušenstvom) zamietol s odôvodnením, že úver bol poskytnutý vo výške 1.350 eur, žalovaná zaplatila sumu 74,12 eur, rozdiel predstavuje sumu 1.275,88 eur, na zaplatenie ktorej však už bola žalovaná zaviazaná rozsudkom súdu prvej inštancie pod č. k. 19Csp/193/2017-24 z 24.10.2018, ktorý v tejto časti nadobudol právoplatnosť, jeho rozhodnutie je vecne správne.

S odvolacou námietkou žalobkyne: „Žalovaný namieta nesprávnosť záverov súdu aj preto, lebo v zákone č. 129/2010 Z.z. a ani v inom právnom predpise neexistuje právna norma, podľa ktorej nesprávne určená hodnota úrokovej sadzby má spôsobovať bezúročnosť úveru.“, sa odvolací súd nezaoberal, nakoľko na názore o nesprávne určenej hodnote úrokovej sadzby rozhodnutie súdu prvej inštancie nespočíva.

Odvolačný súd nezistil, že by prvoinštančný súd porušil zásady vyplývajúce z ust. § 191 CSP v súvislosti s hodnotením dôkazov, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, pričom svoje skutkové zistenia správne subsumoval pod aplikovaný právny predpis a daný právny vzťah správne právne posúdil. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležite, podrobne a logicky odôvodnil, odôvodnenie napadnutého rozsudku dalo jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nároku a obranou proti takému uplatneniu.

Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie; jeho zdôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku, je v ňom totiž dostatočne vysvetlené z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzal aj ako vec - zistený skutkový stav - právne posúdil.

Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek strany, ktorá je nespokojná s právnymi závermi, tým nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. Do práva na spravodlivý proces totiž nepatrí právo účastníka konania (strany), aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania (strana) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Odvolací súd riadiaci sa vyššie uvedenými úvahami a osvojujúci si aj dôvody súdu prvej inštancie preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil, čo sa týkalo aj rozhodnutia o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 a 2 CSP, v zmysle ktorých bola žalobkyňa čiastočne úspešná v rozsahu 74,25% a neúspešná v rozsahu 25,75%, v dôsledku čoho jej vznikol nárok voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu 48,50%.

7. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Vzhľadom k tomu, že žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, vznikol jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Z dôvodu, že žalovaná sa do odvolacieho konania nezapojila (nevykonala žiaden procesný úkon), vznik trov na jej strane nebol preukázaný, žalovanej náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018).

8. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)